

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/59/2020
Identifikačné číslo spisu: 8118203076
Dátum vydania rozhodnutia: 27.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8118203076.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu U. H., bývajúceho v L., L. H. XX, proti žalovanej BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, so sídlom v Paríži, Boulevard Haussmann 1, Francúzsko, konajúcej na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, so sídlom v Bratislave, Karadžičova 2, IČO: 47 258 713, zastúpenej advokátkou JUDr. Viktóriou Nagyovou Tenkač, Advokátska kancelária Nagyová Tenkač, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Ružinovská 42, o neprijateľné zmluvné podmienky, určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a doplatenie istiny úveru a prísl., vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 11Csp/54/2018, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 18. júla 2019 sp. zn. 5Co/187/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom z 5. septembra 2018 č. k. 11Csp/54/2018-46 v prvom a druhom výroku určil, že zmluvné podmienky uvedené v časti 2 bode 5.3 a v časti 3 bode 12 bližšie označenej zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty sú ako neprijateľné zmluvné podmienky neplatné. Tretím výrokom určil, že medzi účastníkmi uzavretá dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná. Žalobu v časti o určenie neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom a revolvingovom úvere v časti poistenia, žalobu o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a žalobu o doplatenie istiny zamietol. Napokon vyslovil, že v konaní o prvých troch výrokoch žalovaná nemá nárok na náhradu trov konania a žalobcovi súd tento nárok nepriznal. Vo vzťahu k zamietajúcemu výroku vyslovil, že žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Na odvolanie žalobcu a žalovanej Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 18.

júla 2019 sp. zn. 5Co/187/2018 rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu jeho výrokov I. až III. potvrdil a vo výroku o zamietnutí žaloby a vo výroku o trovách konania ho zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

2.1. Odvolací súd uviedol, že prvostupňový súd v žalovanou napadnutej časti jeho výrokov v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a v jednotlivostiach naň odvolací súd poukázal. Pokiaľ žalovaná namietala, že nebol naliehavý právny záujem na určení neplatnosti označených zmluvných podmienok, odvolací súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) sp. zn. 6Cdo/27/2018, podľa ktorého v takýchto prípadoch nie je potrebné tvrdiť ani preukazovať naliehavý právny záujem.

2.2. Rovnako nesúhlasil s odvolacou argumentáciou žalovanej v súvislosti so zmluvne dohodnutou rozhodcovskou doložkou (časť 2. bod 5.3. zmluvy) a uviedol, že z textu bodu 5 zmluvy „jednoznačne vyplýva, že sa týka nie len prípadných sporov, ktoré vzniknú z rámcovej zmluvy, ale tieto spory môžu vzniknúť aj pri poskytovaní platobných služieb a v súvislosti s nimi ... Podľa názoru odvolacieho súdu pokiaľ by aj pripustil, že by sa toto ustanovenie žalobcu netýkalo, lebo revolving nečerpal, nič nebráni súdu určiť, že zmluvná podmienka v časti 2 bod 3.5 zmluvy je neplatná pokiaľ žalobca celú túto zmluvu i čo do bodu 5.3 podpísal a žalovaný podmienky stanovil tak, že sa môžu týkať aj žalobcu“. V zhode s názorom prvostupňového súdu ďalej uviedol, že v prípade rozhodcovskej zmluvy uzatvorenej so spotrebiteľom táto musí byť aj „prejavom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o tom, čo ktorá voľba konkrétne znamená. V danom prípade ... sa nejedná o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku. Táto bola zakomponovaná bez akéhokoľvek zvýraznenia v texte zmluvy o revolvingovom úvere, a to pod označením rámcovej zmluvy o poskytovaní služieb, pričom odvolací súd už vyššie vysvetlil, že dané ustanovenie možno vyložiť aj oveľa širšie, ako to tvrdí žalovaný vo svojom odvolaní“.

2.3. V súvislosti s posúdením zmluvnej podmienky týkajúcej sa jednostrannej zmeny poplatkov odvolací súd poukázal na správne právne závery prvostupňového súdu, «že ide nepochybne o podmienku podliehajúcu súdnej kontrole prijateľnosti podľa § 53 ods. 1 Obč. zákonníka, keďže sa nejedná o prípad vylúčenia z tejto súdnej kontroly. Súd prvej inštancie sa riadne zaoberal aplikáciou ust. § 53 ods. 14 písm. a) Obč. zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Zároveň konštatoval, že v danom prípade podmienka vecného objektívneho dôvodu pre zmenu poplatkov splnená v napadnutej zmluvnej podmienke nebola. Formulácia „zmena podmienok závislá na objektívnych skutočnostiach“ je nezrozumiteľná a neurčitá». Príkladmo uvedený výpočet (zmena úrokovej sadzby, obchodnej politiky, či právnych predpisov) neobstoja, keďže dohodnutá úroková sadzba „bola fixná ... bez možnosti jej zmeny“, zmena obchodnej politiky „nesplňa požiadavku objektívnej skutočnosti, pretože je založená na subjektívnom posúdení dodávateľa“ a zmena právnych predpisov by mohla znamenať, „že pri akejkoľvek zmene právnych predpisov by dodávateľ mohol meniť výšku poplatkov, čo je neprípustné, keďže medzi spomínaným vecným dôvodom a výškou poplatkov musí byť určitá súvislosť“. Odvolací súd uzavrel, že „zmluvná podmienka v časti 3 bod 12 ... predstavuje hrubú nerovnováhu práv a povinností v neprospech spotrebiteľa, a to bez ohľadu na to, že sú splnené ďalšie zákonné podmienky v zmysle § 53 ods. 14 písm. a) Obč. zákonníka pre vylúčenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky“.

2.4. Odvolací súd sa stotožnil aj so závermi prvostupňového súdu ohľadne zistenej neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy a v ďalšom vecne reagoval na odvolanie podané žalobcom (toto nie je predmetom dovolacieho prieskumu, pozn.).

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu „v rozsahu časti výroku I., t. j. v rozsahu potvrdenia rozsudku Okresného súdu Prešov ... vo výrokoch I. a II.“ podala žalovaná dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnila § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a navrhla, aby dovolací súd napadnuté odvolacie rozhodnutie zmenil v rozsahu posúdenia výrokov I. a II. prvostupňového súdu tak, že v tejto časti žalobu zamietne a prizná jej náhradu trov konania.

3.1. Žalovaná najskôr namietala nesprávne právne posúdenie otázky platnosti rozhodcovskej doložky, ktorú nižšie súdy ako neprijateľnú zmluvnú podmienku určili za neplatnú (výrok I. prvostupňového rozsudku). Žalovaná uviedla, že (i) jednak posudzované zmluvné ustanovenie stratilo v čase rozhodovania odvolacieho súdu platnosť v dôsledku zrušenia rozhodcovského súdu, na ktorý rozhodcovská doložka odkazovala (Stály rozhodcovský súd Slovenskej bankovej asociácie bol k 1.

januára 2019 zrušený, čo bolo oznámené v Obchodnom vestníku 2. januára 2019) a (ii) jednak „išlo o splnenie povinnosti právneho predchodcu žalovaného, ktorá mu vyplývala z § 90 ods. 3 zákona o platobných službách, pričom spotrebiteľ mal možnosť zmeniť obsah zmluvného ustanovenia a vyznačiť krížikom priamo v tomto ustanovení, že s rozhodcovskou doložkou nesúhlasí“. V tomto ohľade poukázala žalovaná na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/80/2017, ktoré prešlo aj ústavným testom cez rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 438/2018. Z uvedeného dovolacieho rozhodnutia „možno vyvodiť, že ak spotrebiteľ mal možnosť vyznačiť nesúhlas (v políčku) s rozhodcovskou doložkou, mal možnosť výberu medzi tým, či o vzájomných sporoch zo zmluvy bude rozhodovať rozhodcovský alebo všeobecný súd“, uzavrela žalovaná. Zároveň uviedla, že neobstojí ani odkaz odvolacieho súdu na dovolacie rozhodnutie sp. zn. 6MCdo/9/2012, pretože v tomto rozhodnutí sa najvyšší súd síce zaoberal rozhodcovskou doložkou, ale neexistovala tu možnosť, aby spotrebiteľ zaškrtnol, resp. inak vyznačil, že s ňou nesúhlasí. Žalovaná na základe uvedených dôvodov usúdila, že ide o dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, ale nevyklúčila, že môže ísť aj o iné dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP (nemala vedomosť o iných podobných dovolacích rozhodnutiach, pozn.).

3.2. Žalovaná tiež namietala nesprávne právne posúdenie otázky jednostrannej zmeny poplatkov, ktoré zmluvné dojednanie nižšie súdy ako neprijateľnú zmluvnú podmienku rovnako určili za neplatné (výrok II. prvostupňového rozsudku). Žalovaná uviedla, že predmetné zmluvné dojednanie (časť 3, bod 12 zmluvy) „je vylúčené z prieskumu prijateľnosti zmluvných podmienok, keďže ide o ustanovenie, ktoré vychádza z § 53 ods. 14 písm. a) Občianskeho zákonníka“. V tomto poukázala na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 14. marca 2013 vo veci C-451/11, Y. E. a na čl. 1 ods. 2 smernice 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. V tejto súvislosti žalovaná formulovala svoju otázku tak, „či § 53 ods. 14 písm. a) Občianskeho zákonníka v znení ku dňu uzavretia zmluvy vyžaduje, aby v zmluve o spotrebiteľskom úvere boli podrobne konkretizované vážne objektívne dôvody, ktoré oprávňujú dodávateľa na jednostrannú zmenu zmluvných podmienok, a ďalej, či podlieha testu neprijateľnosti zmluvná podmienka v zmluve o spotrebiteľskom úvere, podľa ktorej si dodávateľ vyhradzuje právo na jednostrannú zmenu výšky poplatkov, a to z dôvodu zmeny podmienok, ktoré závisia od objektívnych skutočností, pričom sa v tejto zmluvnej podmienke uvádzajú príklady objektívnych skutočností.“ Žalovaná nemala vedomosť o tom, či takto vymedzená právna otázka bola už dovolacím súdom vyriešená.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení navrhol, aby najvyšší súd dovolanie zamietol.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie ako strana sporu podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) dovolateľ, zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP) a v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal najskôr, či je dovolanie žalobcu prípustné; dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (1Cdo/6/2014, 3Cdo/209/2015, 3Cdo/308/2016, 5Cdo/255/2014).

7. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa

potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

8.2. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine) ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v ustanoveniach § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj napríklad 1Cdo/126/2017, 1Cdo/206/2017, 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 3Cdo/132/2017, 4Cdo/14/2017, 4Cdo/207/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/78/2017, 8Cdo/221/2017).

8.3. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. Žalovaná najskôr v polemickej rovine nesúhlasila s právnym záverom nižších súdov, ktoré posúdili rozhodcovskú doložku uvedenú v zmluve o spotrebiteľskom úvere zo 7. októbra 2014 ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, v dôsledku čoho ju určili za neplatnú (bod 3.1.). V tejto súvislosti predovšetkým uvádzala, že v čase rozhodovania odvolacieho súdu bol rozhodcovský súd, na ktorý rozhodcovská doložka odkazovala, už zrušený, že právny predchodca žalovanej bol v zmysle zákona o platobných službách (§ 90 ods. 3) povinný uzavrieť rozhodcovskú doložku a žalobca mal možnosť zmeniť obsah zmluvného ustanovenia a vyznačiť krížikom priamo v tomto ustanovení, že s rozhodcovskou doložkou nesúhlasí. Poukázala tiež na dve rozhodnutia dovolacieho súdu, pričom jednoznačne neuviedla, o ktoré ustanovenie § 421 ods. 1 CSP svoje dovolanie opiera (bod 3.1.).

9.1. Prvostupňový súd svoje nosné právne závery o neplatnosti rozhodcovskej doložky založil na jej rozpore s ustanovením § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), platnom v čase uzavretia zmluvy, podľa ktorého „za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považuje podmienka, ktorá vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní“, pričom žalovaná ani nepreukázala, že by žalobcu informovala o rozdieloch medzi riešením sporu pred rozhodcovským a všeobecným súdom. Žalovaná zakomponovala túto doložku „bez akéhokoľvek zvýraznenia v texte zmluvy o revolvingovom úvere a to pod označením rámcovej zmluvy o poskytovaní služieb“. Pritom kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo bol aj tento prípad, uzavrel prvostupňový súd (body 84 a 85 odôvodnenia prvostupňového rozsudku). Odvolací súd, stotožniac sa s právnymi závermi prvostupňového súdu (§ 387 ods. 1 a 2 CSP) zvýraznil, že v danom prípade sa nejedná o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku (bod 26 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia).

9.2. Zo zbežného porovnania dovolacej argumentácie žalovanej (bod 9) a nosných dôvodov rozhodnutí nižších súdov (bod 9.1.) predovšetkým vyplýva, že žalovaná jasne a konkrétne nesformulovala právnu otázku, na riešení ktorej odvolací (i prvostupňový) súd založil svoje rozhodnutie, pričom sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 CSP.

9.3. K spôsobu, ktorým žalovaná v danom prípade odôvodňuje prípustnosť dovolania (bod 9), najvyšší

súd uvádza, že rozhodnutiu všeobecného súdu v civilnom sporovom konaní spravidla predchádza riešenie celého radu procesnoprávných a hmotnoprávných otázok s rôznym významom pre rozhodnutie. Na podklade ich postupného riešenia civilný súd niektorým otázkam priznáva relevanciu, iné posudzuje ako bezvýznamné pre svoje rozhodnutie. Otázkami, ktoré v priebehu súdneho konania neboli nastolené a nevyplývali ani z iného, sa spravidla civilný súd vo svojom rozhodnutí nezaobera. Právna otázka relevantná podľa § 421 ods. 1 CSP musí byť preto v dovolaní vymedzená jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, ktorý dovolaciemu súdu umožňuje prijať záver o tom, konkrétne o ktorú otázku dovolateľovi ide a či vo vzťahu k nej je daná prípustnosť (a v prípade prípustnosti aj dôvodnosť) dovolania.

9.4. Pokiaľ žalovaná na rozdiel od skutočných nosných dôvodov rozhodnutí nižších súdov (bod 9.1.) tvrdila, že dojednaný rozhodcovský súd bol medzičasom zrušený, uvedená námietka nebola sama o sebe spôsobilá *ratione materiae* právne konvalidovať platnosť uzatvorenej rozhodcovskej doložky (čoho sa žalovaná v priebehu celého súdneho konania domáhala) a žalovaná ju v priebehu odvolacieho konania ani nenastolila (princíp subsidiarity).

9.5. Druhá námietka žalovanej, majúca podľa jej názoru význam pre posudzovanú ne/platnosť rozhodcovskej doložky, spočívala v tvrdení, že k uzavretiu rozhodcovskej doložky bola žalovaná povinná v zmysle § 90 ods. 3 zákona č. 492/2009 Z.z. o platobných službách. Uvedená námietka, hoci sa ňou odvolací súd zaoberal, však pre nosné závery nižších súdov (bod 9.1.) nebola nijako významná, pričom odvolací súd na ňu aj primerane reagoval (bod 26 in fine odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia).

9.6. V neposlednom rade žalovaná argumentovala možnosťou žalobcu zmeniť obsah zmluvného ustanovenia o rozhodcovskej doložke tým, že krížikom priamo v tomto ustanovení mohol vyznačiť, že s touto doložkou nesúhlasí, pričom argumentovala (aj) rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/80/2017. Nemožno uprieť isté ratio uvedenej argumentácii žalovanej, avšak aj keby táto mala mať právny význam pre otázku platnosti zmluvnej rozhodcovskej doložky, sama osebe by nebola spôsobilá znegovať ostatné nosné dôvody, na ktorých nižšie súdy založili svoje právne závery (znenie relevantného ustanovenia § 53 ods. 4 písm. r/ OZ, platného v čase uzavretia zmluvy, či nedostatok individuálneho vyjednania zmluvnej podmienky). Věcný prieskum tejto ostatnej námietky žalovanej by mal len akademický význam bez praktického významu k napadnutému odvolaciemu rozhodnutiu. V tejto súvislosti už dovolací súd uviedol, že pokiaľ rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na dvoch alebo viacerých (z hľadiska merita rozhodnutia rovnocenných) dôvodoch, z ktorých každý jeden aj len samostatne bol súdom považovaný za kľúčový [v tom zmysle, že so zreteľom naň bolo treba žalobu buď zamietnuť alebo (naopak) žalobe vyhovieť], zaťažuje procesná povinnosť dovolateľa preukázať prípustnosť a opodstatnenosť dovolania vo väzbe na každý jeden z týchto dôvodov. Inak povedané, ak z dvoch alebo z viacerých kľúčových a rovnocenných dôvodov, na ktorých právne stojí napadnuté odvolacie rozhodnutie, minimálne jeden dôvod v rámci dovolacieho prieskumu podľa § 421 ods. 1 CSP obstoí (dovolanie je tu neprípustné, alebo nie je tu dôvodné, resp. tento dôvod nie je dovolaním napadnutý, pozn.), nemôžu obstať ďalšie dôvody podľa § 421 ods. 1 CSP, aj keby všetky ostatné kľúčové dôvody mali byť in concreto prípustné a opodstatnené [dôvodné (3Cdo/158/2017, 7Cdo/32/2019, 7Cdo/129/2018, 7Cdo/98/2019, 7Cdo/242/2019)].

10. Žalovaná v súvislosti s nesprávnym právnym posúdením otázky jednostrannej zmeny poplatkov nižšími súdmi formulovala právnu otázku takto: „či § 53 ods. 14 písm. a) Občianskeho zákonníka v znení ku dňu uzavretia zmluvy vyžaduje, aby v zmluve o spotrebiteľskom úvere boli podrobne konkretizované vážne objektívne dôvody, ktoré oprávňujú dodávateľa na jednostrannú zmenu zmluvných podmienok, a ďalej, či podlieha testu neprijateľnosti zmluvná podmienka v zmluve o spotrebiteľskom úvere, podľa ktorej si dodávateľ vyhradzuje právo na jednostrannú zmenu výšky poplatkov, a to z dôvodu zmeny podmienok, ktoré závisia od objektívnych skutočností, pričom sa v tejto zmluvnej podmienke uvádzajú príklady objektívnych skutočností.“ Žalovaná nemala vedomosť o tom, či takto vymedzená právna otázka bola už dovolacím súdom vyriešená (bod 3.2.).

10.1. Prvostupňový súd v súvislosti s otázkou neplatnosti zmluvnej podmienky týkajúcej sa jednostrannej zmeny poplatkov uviedol, že v posudzovanej veci «podmienka vecného objektívneho dôvodu pre zmenu poplatkov splnená ... nebola. Formulácia „zmena podmienok závislá na objektívnych skutočnostiach“ je nezrozumiteľná a neurčitá. Ako príklad dôvodu na zmenu je uvedená zmena úrokovej sadzby, ktorá však v tomto konkrétnom prípade je vylúčená, keďže dohodnutá bola fixná úroková

sadzba bez možnosti jej zmeny. Ako ďalší dôvod je uvedená zmena obchodnej politiky spoločnosti, čo však nespĺňa požiadavku objektívnej skutočnosti, pretože je založená na subjektívnom posúdení dodávateľa. Napokon aj uvedenie zmeny právnych predpisov nie je spomínaným vecným, objektívnym a dostatočne určitým dôvodom, ktorý by oprávňoval zmenu výšky poplatkov. Znamenalo by to, že pri akejkoľvek zmene právnych predpisov by dodávateľ mohol meniť výšku poplatkov, čo je neprípustné, keďže medzi spomínaným vecným dôvodom a výškou poplatkov musí byť určitá súvislosť... Zmluvná podmienka v časti 3 bode 12 ... predstavuje hrubú nerovnováhu práv a povinností v neprospech spotrebiteľa a to bez ohľadu na to, že sú splnené ďalšie zákonné podmienky v zmysle § 53 ods. 14 písm. a/ Občianskeho zákonníka pre vylúčenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Súd preto aj v tejto časti považoval žalobu za dôvodnú“. Odvolací súd sa stotožnil s právnymi závermi prvostupňového súdu (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

10.2. Predmetom dovolacieho prieskumu môže byť iba podstatná právna otázka riešená odvolacím súdom v jeho rozhodnutí napadnutom dovolaním, t. j. konkrétna právna otázka. Otázku ne/platnosti zmluvnej podmienky týkajúcej sa jednostrannej zmeny poplatkov posudzovali nižšie súdy cez prizmu predovšetkým obsahu zmluvného dojednania (časť 3. bod 12 zmluvy), v rámci tam uvedených troch príkladných objektívnych skutočností, ktoré všetky príklady (zmena právnych predpisov, zmena úrokových sadzieb či zmena obchodnej politiky) nepovažovali nižšie súdy za vážny objektívny dôvod predpokladaný ustanovením § 53 ods. 14 písm. a/ OZ, hoci podľa znenia zmluvy takýmito vážnymi objektívnymi dôvodmi boli. Inak povedané v budúcnosti by nič nebránilo zmeniť poplatky žalovanou, ak by sa napr. zmenila obchodná politika dodávateľa, hoci takáto zmena by nebola vážnym objektívnym dôvodom. V tomto ohľade preto v rámci dovolacieho prieskumu nebolo podstatné, či § 53 ods. 14 písm. a/ OZ vyžaduje, aby v zmluve boli konkretizované vážne objektívne dôvody, ktorého výkladu sa domáhala žalovaná, keď samotná zmluva v časti 3. bode 12 takéto konkrétne vážne objektívne dôvody uvádza. Je pritom nepodstatné, že ich uvádza len ako príklady. Zároveň je potrebné dodať, že súd nemôže modifikovať neprijateľnú zmluvnú podmienku. Ak by takáto možnosť existovala, potom by v okolnostiach posudzovanej veci bolo možné určiť za neprijateľné zmluvné podmienky napr. všetky tri, či niektoré z uvádzaných príkladov.

10.3. Vzhľadom na uvedené, aj keby najvyšší súd dospel k záveru, že z ustanovenia § 53 ods. 1 písm. a/ OZ nevyplýva, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere musia byť podrobne konkretizované vážne objektívne dôvody, nič by to nezmenilo na tom, že v teraz posudzovanej zmluve vážne objektívne dôvody konkretizované boli a že práve na ich základe považovali nižšie súdy dohodnutú zmluvnú podmienku za neprijateľnú. Preto žalovanou takto nastolená právna otázka nemôže byť relevantná pre založenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

11. Dovolací súd neprípustné dovolanie žalovanej preto odmietol podľa § 447 písm. c/ a f/ CSP.

12. Rozhodnutie o náhrade trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.